

Kako pravilno zalivamo

Orhideje

Besedilo: Davor Špehar, Zeleni svet
Fotografije: Davor Špehar, Shutterstock

Orhideje so tropske lepoticice, ki so se zaradi svoje značilne lepote preselile tudi v večino slovenskih gospodinjstev. Gre za eno izmed naših najprijubljenejših lončnic, ki pa lahko zaradi pomanjkljivega znanja lastnikov o njihovih specifičnih potrebah prinesejo tudi kar nekaj razočaranja. Najbolj občutljive so rastline za neprimerno zalivanje, ki je sicer dokaj preprosto in hitro opravilo, a zahteva nekaj našega razumevanje glede potreb tropskih rastlin.

Orhideje v naravi rastejo v krošnjah dreves.

Kaj moramo torej vedeti o potrebah teh lepotic? Kako učinkovito preprečimo njihovo izsušitev? In kako jih ubranimo pred utopitvijo? V prispevku pišemo o nekaj najbolj kritičnih osnovah, pri tem pa se nanašamo predvsem na potrebe naših najpogostejših orhidej iz rodu falenopsis.

Kako ugotovimo primerno vlažnost substrata?

Orhideje v naravi niso sobne lepoticice, temveč uspevajo predvsem v krošnjah dreves, kjer so njihove korenine praktično »na suhem«. Tako je zelo pomembno, da jim tudi substrat, v katerem rastejo v naših okrasnih posodah, zagotavlja primerljive razmere. In kako ugotovimo, da ni prevlažen in ne presuh?

Prvi način za preverjanje vlažnosti substrata je, da pogledamo prozorni lonček in ocenimo vlažnost substrata v notranjosti. To je tudi najtežji način, saj je treba imeti veliko izkušenj z zaliva-

Orhideje sorte falenopsis so nadvse uporabne lončnice.

njem. Če je na površini prozornega lončka še zaslediti vlago, je treba z zalivanjem še nekoliko počakati. Če nismo prepričani, ali je notranjost lončka že dovolj suha za zalivanje, je dobro počakati še nekaj dni in potem začeti zalivati. Falenopsis boljše prenašajo kratkotrajno sušo kot prekomerno vlago ali celo zastajanje vode na območju korenin.

Tudi drugi način je odvisen predvsem od občutka in izkušenj – primerno vlažnost substrata ugotavljamo na podlagi teže lončka s substratom. Vlažen substrat je dokaj težek, po drugi strani pa je suh substrat v lončku občutneje lažji in nam tako daje znak, da je orhideje treba zaliti. Predlagam, da po zalivanju primete lonček z orhidejo in ga nekaj časa držite v rokah. Postopek ponavljajte nekaj dni in sčasoma boste pridobili občutek, kdaj je treba začeti zalivati. Najbolje je kar, da združite prva dva načina, in sicer opazovanje vlažnosti substrata in ročno »tehtanje« lončka.

Zadnji in najpreprostejši način za ugotavljanje vlažnosti substrata pri orhidejah pa je, da prst previdno potisnemo ob robu lončka v notranjost in preverimo, kako vlažna je notranjost lonč-

Prstni preizkus vlažnosti substrata.

ka. Če ob tem čutimo vlago, z zalivanjem še malce počakamo. Vsekakor pa vedno preverimo, ali smo po zalivanju odvečno vodo odlili iz lončka. Da na to pogosto pozabimo, sem opazil na obiskih pri prijateljih, ki so očitno svoje orhideje navajali na močvirske razmere. A žal to ne deluje ....

Razpored in intenzivnost zalivanja orhidej med letom

V poletnih mesecih nam bodo orhideje hvaležne za redno oskrbo z vodo, pozimi pa jih zalivamo občutneje manj. To je usklajeno tudi z njihovim naravnim ciklom – tudi v naravi so namreč v mesecih, ko je pri nas zima, v obdobju mirovanja in predvsem počivajo. Nekoliko bolj jih začnemo zalivati marca, ko se dnevi začnejo daljšati in začnejo rastline rasti. Redno in obilno jih zalivamo od aprila do septembra, v drugih mesecih manj. Slednje velja tudi za kurilno sezono.

Orhideje so v zimskem času hvaležne, če poskrbimo za zračno vlago na območjih listov. Priporočam, da v večji podstavek nasujete pesek ali glinopor in v podstavek nalijete vodo. Na drenažni sloj potem postavimo skupino orhidej, ki smo jim s peskom zagotovili, da korenine ne stojijo v vodi. Odmerke vode povečujemo takrat, ko opazimo, da orhideje začnejo tvoriti cvetne popke. To naredimo ne glede na letni čas, saj se cvetni popki lahko pojavijo tako spomladi kot jeseni.

Čeprav opozarjamo, da korenine orhidej ne smejo stati v vodi, pa je treba vedeti, da vseeno potrebujejo vlago. Nič ni narobe, če se od časa do časa povsem osušijo, saj je tako tudi v naravi, kjer seveda ne dežuje ravno vsak dan. V domačem okolju jih večkrat zaporedoma zalijemo in tako skrbimo za stalno vlažnost substrata. Potem kdaj na zalivanje tudi namerno pozabimo in korenine pustimo, da se osušijo, preden jih znova zalijemo. Na splošno potrebujejo orhideje več zalivanja in gnojenja med rastjo. V temnejših mesecih, ko ni dovolj svetlobe in so tudi prostori hladnejši, jih zalivamo manj, da se v koreninskem delu ne pojavi gniloba. V tem obdobju se zelo priporoča pršenje po listih in substratu.

Zalivanje, gnojenje in temperatura za optimalno rast in cvetenje orhidej

	Zalivanje	Gnojenje	Temperatura-dan	Temperatura-noč
Januar	**	*	20	18
Februar	**	**	22	18
Marec	***	***	22	18
April	****	****	25	22
Maj	****	****	25	23
Junij	****	****	30	25
Julij	****	****	30	25
August	****	****	30	25
September	****	****	25	23
October	**	**	25	22
November	**	**	25	18
December	**	*	20	18

Legenda:

* - ¼ zalivanje, gnojenje ** - ½ zalivanje, gnojenje
*** - ¾ zalivanje, gnojenje **** - polno zalivanje, gnojenje

Nekaj preprostih trikov

Orhideje lahko zalivamo na različne načine. Najbolj razširjeno je še vedno zalivanje z navadno zalivalčko. Boljše je zalivanje s prhanjem, saj v tem primeru osvežimo tudi liste. Najbolj učinko-

Voda ne sme zastajati v vršičku lista.

vito je zalivanje s potapljanjem lončka v vedru vode. S tem načinom se celotna površina substrata dovolj namoči in zagotavlja boljšo in dolgotrajnejšo vlažnost substrata. Če je le možno, si za zalivanje priskrbimo deževnico, saj orhideje ne prenašajo velike količine kalcija, ki je v trdi vodovodni vodi. Ob uporabi vodovodne vode pazimo tudi na to, da ne zalivamo s prehladno vodo.

1. Zalivanje s potapljanjem lončka

Orhideje najlažje in najhitreje temeljito zalijemo tako, da ločke potopimo v vedro vode ali v okrasni loček za orhideje. Z namakanjem lončka se korenine in substrat enakomerno namočijo. Lončke pustimo namočene nekaj minut, nato vodo iz lončka temeljito odcedimo. V okrasnem lončku ali podstavku voda ne sme stati, sicer lahko začnejo korenine gniti. Med intenzivno rastjo vodi dodajamo tudi specialno gnojilo za orhideje. Velika napaka je, če orhideje pustimo v vodi dan ali več, kar največkrat povzroči gnitje korenin in propad rastline.

Lonček potopimo v vedro. Pazimo, da so listi in vršiček v celoti zunaj vode.

2. Pršenje po listih, koreninah in substratu

Orhideje lahko pršimo tudi po koreninah, substratu in listih, izogibamo pa se pršenju cvetov, saj to lahko povzroči plesen. Pršenje je posebej priporočljivo za vrste, ki potrebujejo večjo zračno vlago. Takšen primer je orhideja vanda, ki ni posajena v substrat. S pršenjem po listih speremo z listov tudi prah in drugo umazanijo. Pri pršenju po listih pazimo, da se voda dlje časa

ne zadržuje ob listnih pazduhah ali rastnem vršičku, kjer izrašča nov list. Pršenje po substratu je priporočljivo tudi za zimsko obdobje, ko orhideje počivajo in jih manj zalivamo.

Orhideje so hvaležne za pršenje po listih.

3. Običajno zalivanje z zalivalko

Zalivanje z zalivalko je manj učinkovito, saj bomo zalivali dlje časa, substrata pa ne bomo omočili dovolj enakomerno. Posledično bodo orhideje neenakomerno zalite in bodo poleti trpele pomanjkanje vode. To še posebej velja, če imamo orhideje poleti zunaj, kot je to priporočljivo za orhideje vrste cimbidiji. Pri zalivanju v okrasni lonček je treba paziti na to, da korenine orhidej ne ostanejo potopljene v vodi. V tem primeru je treba odvečno vodo odliti takoj po zalivanju. Nekaj vode lahko ostane v okrasnem lončku. To ohranja nekoliko večjo zračno vlago, kar orhidejam tudi ugaja.

Zalivanje z zalivalko je manj učinkovito.

Za več aktualnih vrtičkarskih novosti obiščite spletno stran
zelenisvet.com